

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 17/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej AK Neuschlová, s. r. o., Dostojevského rad 5, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/1/2020 (pôvodne Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/1/2020) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/1/2020 (pôvodne Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/1/2020) **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/1/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré jej **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 17/2026-11 z 9. januára 2026 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva

na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v napadnutom konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov a priznal jej finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrenia mestského súdu vyplýva, že žalobca [REDAKOVANÉ] sa žalobou doručenou 2. januára 2020 okresnému súdu domáha určenia, že špecifikované nehnuteľnosti patria do BSM žalobcu a sťažovateľky. Okresný súd uznesením z 5. marca 2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľke v ňom špecifikované povinnosti vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 10Co/40/2020-244 z 1. júna 2020 uznesenie okresného súdu potvrdil. Medzitým sťažovateľka doručila okresnému súdu vyjadrenie k žalobe 16. marca 2020. Po prechode výkonu súdnictva mestský súd vyzval žalobcu na vyjadrenie k vyjadreniu sťažovateľky 15. mája 2024 a 14. novembra 2025 nariadil pojednávanie na 17. december 2025. Na tomto pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol. Následne predvolal strany sporu na pojednávanie na 13. február 2026, na ktorom vyhlási doplniaci rozsudok, ktorým zruší neodkladné opatrenie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta neprimeranú dĺžku napadnutého konania v trvaní 6 rokov bez rozhodnutia vo veci a absolútnu nečinnosť mestského súdu trvajúcu päť a pol roka od vydania neodkladného opatrenia, resp. doručovania žaloby a vyjadrení stranám sporu až po nariadenie pojednávania na 17. december 2025. Vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu uvádza, že súd nariadením neodkladného opatrenia, ktoré trvá až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, obmedzil vlastnícke práva sťažovateľky a v podstate jej vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam absolútne vyprázdnil.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Predsedníčka mestského súdu po uvedení chronologického prehľadu procesných úkonov vo veci konštatovala, že v napadnutom konaní došlo k priet'ahom v období od 26. júna 2020 do 15. mája 2024 a od 15. mája 2024 do 14. novembra 2025, ktoré boli spôsobené pridelením veľkého počtu reštančných spisov.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah (chronologický opis úkonov známy aj zo súdneho spisu a všeobecne známe tvrdenie o preťažnosti mestského súdu) nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (napr. I. ÚS 32/2025, II. ÚS 10/2025, IV. ÚS 37/2025).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

9. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom napadnutého konania je žaloba o určenie, že nehnuteľnosti patria do BSM. Podľa názoru ústavného súdu vec nevykazuje ani právnu ani skutkovú zložitosť (o žalobe bolo rozhodnuté na jedinom pojednávaní) a opak nevyplýva ani z vyjadrenia mestského súdu. Predmet sporu zároveň nepatrí do kategórie prípadov, ktoré si v zmysle judikatúry ESLP svojou povahou vyžadujú osobitnú rýchlosť konania.

10. V správaní sťažovateľky neboli zistené skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

11. Po vykonaní prvotných úkonov okresným súdom (výzva sťažovateľke na vyjadrenie sa k žalobe, výzva žalobcovi na zaplatenie súdneho poplatku) okresný súd 10. marca 2020 rozhodol o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že mu čiastočne vyhovel. Následne vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a spis predložil 28. apríla 2020 na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave. Ten uznesením z 1. júna 2020 uznesenie okresného súdu potvrdil. Po vrátení spisu a po prechode výkonu súdnictva mestský súd až 9. mája 2024 vyzval žalobcu na vyjadrenie k vyjadreniu sťažovateľky. A až 14. novembra 2025 nariadil termín pojednávania na 17. december 2025, na ktorom vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol. Z uvedeného je zrejmá absolútna nečinnosť okresného súdu, resp. mestského súdu v trvaní takmer celé štyri roky, nasledovaná ďalším obdobím nečinnosti v trvaní jeden a pol roka. Navyše mestský súd po vyhlásení rozsudku nariadil ďalší termín pojednávania na účel vyhlásenia dopĺňacieho rozsudku o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia. Okrem nečinnosti tak jeho postup možno považovať zároveň aj za neefektívny.

12. K tvrdeniu predsedníčky mestského súdu o veľkom počte reštančných vecí ústavný súd len opakuje, že prietahy v konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i dohovore boli rešpektované, a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (porov. napr. I. ÚS 693/2024, IV. ÚS 385/2024).

13. Pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, ústavný súd neposudzuje subjektívnu zodpovednosť za prietahy v danom spore, ale postup súdu, a teda nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou), alebo postupom konkrétneho sudcu (I. ÚS 693/2023).

14. Ústavný súd preto s prihliadnutím na celkovú dobu trvania napadnutého konania, ako aj na dlhodobú nečinnosť okresného, resp. mestského súdu, dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom. Na tomto základe rozhodol, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Ústavný súd [podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde] v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní, v ktorom nie je možné vylúčiť prípadné ďalšie zbytočné prietahy pri rozhodovaní v jeho ďalších fázach, konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

16. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

17. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia priznaného sťažovateľke ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania (šesť rokov), počas ktorej bol súd nečinný prakticky päť a pol roka, a to napriek tomu, že v jeho úvode nariadil neodkladné opatrenie, ktorým obmedzil výkon vlastníckeho práva sťažovateľky k sporným nehnuteľnostiam, a fakt, že doteraz prebieha iba na jednom stupni sústavy všeobecných súdov. Významu konania pre sťažovateľku

však nenapovedá skutočnosť, že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť až dva dni pred nariadeným termínom pojednávania, na ktorom mestský súd vyhlásil rozsudok vo veci. Ústavný súd tak po zvážení všetkých okolností prípadu považoval za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie 3 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

18. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania celkom 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

19. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 371 eur a režijný paušál 2 x 14,84 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty (sadzba dane vo výške 23 %), pretože právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Trovy konania tak predstavujú sumu 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

20. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu